

Debreceni független Újság

politikai napilap

Ma félárú szelvényes előadások az Apolló moziban.

Cikkemért Töreky Gézát teszem felelőssé!

— mondta a páratlanul izgalmas tárgyalás során Szabó István református pap, akit a katolikus vallás elleni izgatásért a debreceni törvényszék 1 hónapi fogháza ítélt, de annak végrehajtását felfüggesztette

Az ország közvéleménye rendkívül nagy érdeklődéssel várta a keddi napot, amikor bírái elé állt Szabó István miskolci református hitoktató lelkész. Szabó Istvánt izgatással vádolva állította az ügyészség a törvényszék tanácsa elé, mert több értekezést írt, amelyekben a Szent Jobb híveit bálványimádóknak nevezte és a vád szerint hitfelekezet elleni izgatást követett el akkor is, amikor a katolikus vallásról írt.

Kedden már kora délelőtt az érdeklődők óriási serege szállta meg a törvényszéki folyosókat és valóságos megrohámotk a tárgyalóterem ajtaját. A tanácselnök utasítására azonban a közönséget csak akkor engedték be a terembe, amikor véget értek a különböző büntüenyek tárgyalásai és végre fél 12 órakor megkezdheték Szabó István izgatási ügyének tárgyalását. Csaknem száz főnyi közönség szorult össze a meg lehetőségi kicsi tárgyalóterem széksorai között. Gombostűt sem lehetett volna leejteni a nagy tömegben, de a folyosókon legalább ötször annyian tolongtak és reménykedtek, hátha bejuthatnak a tárgyalóterembe. Nagyon sok nő volt az érdeklődők között és — úgy látszik — ügyesebbek voltak, mint a férfiak, mert csaknem valamennyiüknek sikerült bejutni a terembe.

MEGKEZDŐDIK A TÁRGYALÁS

Tóth Kálmán tanácselnök fél 12 órakor enunciatla a tárgyalás megnyitását:

— Tárgyalni fogjuk a hitfelekezet elleni izgatással vádolt Szabó István ügyét.

Szabó István karcsú, csinos, barna fiatalember, jólszabott sötétkék zakóban áll a bíróság elé. Kis asztalka van elébehelyezve, szemben a bírói pulpitussal s tele van rakva mindenféle könyvvél, irattal.

Személyi adataira hallgatják ki s elmondja, hogy harmincegy éves, vagyona nincs, illetve tizenötezer pengője van az árvaszéknél — hadikölcsönbe fektetve, nőlen, havi 300 pengő a fizetése és perfektül beszél angolul, németül, franciául.

A tanácselnök ezután az ügyészség vádiratát veszi elő.

— Ismertetem a vádat — mondja — és hozzá kezd az olvasáshoz. Aztán egy hirtelen mozdulattal át-nyújtja a jegyzőnek az iratot:

FELOLVASSAK A VADIRATOT

A jegyző átveszi az iratokat és feszült csendben kezdi olvasni az ügyészség vádját. Szabó István — a vádikat szerint — cikket írt az egyik egyháziügyi hetilapba „Szent Jobb kalandos története” címen. Ebben a közleményben megírta a fiatal lelkész azt, hogy jelenleg két Szent Jobb van Európában, az egyik Budapesten, a másik Lembergben. Amelyik a magyar fővárosban van, azt Mária Terézia szerezte meg Raguzából kétszáz tallér árán és Bécsen, meg Székesfehérvárott keresztül Budára vitette. Közli a cikkben azt is, hogy a katolikus egyház mind a két Szent István jobbkezet hitelesítette.

Bálványimádásnak minősítette a Szent Jobbhoz való imá-

Semmiféle bünt nem követtem el — mondja a vádlott

Amikor vége a felolvasásnak, az elnök felteszi a kérdést:

— Bűnösnek érzi magát? Keményen cseng a fiatal lelkész hangja:

— Nem. Semmiféle bünt nem követtem el.

Most felszólítja a tanácselnök, hogy mondja el védekezését.

Szabó István felemeli fejét, kihúzza magát, aztán beszélni kezd. Eleinte kissé vontatottak a szavai, aztán egyre jobban belejön a beszédbe és remekbeszabott mondatokkal adja elő mondanivalóját. Arca kipirosodik, szinte a papi pátosz lesz úrrá rajta, amikor beszél s a fiatal pap olyan bámulsztos lendülettel, szinte szuggesztív erővel beszél, hogy valósággal lenyűgözi a hallgatókat. A bírák is nagy figyelemmel hallgatják.

— Stipendiummal kerültem ki az Egyesült Államokba — kezdi — és

kozást, majd arról szolt a cikk, hogy Magyarországot csaknem teljesen magáévá tette a katolikus papság, még a pénzünkre is ráverik Szűz Mária képét és a középületeink felára is ráfestik, vagy rámintázzák Mária szobrát.

A pápáról azt állította, hogy

lábbal tiporta a magyar nemzet jogait és érdekeit.

Ezeket két folytatásos cikk keretében írta meg Szabó István s ezekért az állításokért az ügyészség

háromrendbeli hitfelekezet elleni izgatás büntetése és kétrendbeli sajtóvétség

címén emelt vádat ellene.

A jegyző felolvassa az inkriminált cikket is. A lelkész előtt levő kis asztalkán ott fekszik az újság, — amelyben a közlemény megjelent és Szabó István onnan kíséri figyelemmel, hogy azonos-e a vádiratban megjelölt szöveg az ő frásával. Néhol kimaradt egy-két szó s ott Szabó rögtön helyesbbit.

Daytonban fejeztem be theologiai tanulmányaimat. Odakint esküt tettem a heidelbergi kátéra és a helvét hitvallásra. Ez az esküm azt jelentette, hogy

a heidelbergi kátét és a helvét hitvallást mindig és mindenkor megvédelmezem.

A heidelbergi káté és a helvét hitvallás hívei csak a Szentháromság egy Istenhez imádkozhatnak s e tanok szerint a szentekhez való imádkozás bálványimádásnak minősül. Amikor tenát én ezt megírtam, nem tettem egyebet, mint megvédelmeztem hivatali eskümet.

Ha ezeknek a tanoknak a hirdetése izgatásnak tekintendő, akkor a bíróság elé lehetne állítani Luther, Kálvint és a többi nagy reformátorokat.

(Folytatás a második oldalon.)

Köszönet

Hála Istennek! — lélegeztünk fel, mikor híre jött, hogy Bognár Pistát a kihallgatás után nem a tömlöcbe küldte a vizsgálóbíró, hanem az alagi otthonába. Nem tagadjuk, hogy szívszorogva lestük a szöke kis diágyereket, akiknek az apját egy tucat darabban szedték össze, anyja felé a bitófa integet s most — egy napig — úgy látszott, mintha a serdülő fiúcska is tevékeny részese lett volna ennek a sötét és szennyes tragédiának. Feltünk, hogy a vád acélgyűrűje ráfonódik Bognár Pista kezére, lábára. Feltünk, hogy újból a mélybe hull egy lélek. Feltünk, hogy a bűnös gyermekek száma ismét szaporodni fog eggyel. Feltünk, hogy hitünk ismét törni, reményünk ismét ceppanni fog, idealizmusunkra ismét sár freccsen. Hiszen annyi csalódás, döbbenet, irtózat jutott már osztályrésziinkül a felnöttek társadalmából. Hát már a gyerekek is? — kérdeztük. Még el sem felejtettük azt a másikat, aki baltával verte szét az anyja fejét s most újból leperog egy tragédia, amelyben a gyerek nyújtja az anyjának a játékkégyverét, hogy kiolthassa véle az apja életét?

Bognár Pista ártatlan! Mohó örömmel olvastuk végig a lap tudósításokat és olyan megkönnyebbüléssel fogadtuk a jó hírt, mintha egy kis testvérünk életéről és jövőjéről lett volna szó.

* * *

Dollfuss tegnapi alaposan oda-cserdített a nácioknak. „A türelemnek már vége!” — kiáltotta az osztrák politikai élet komitációs felé. Kíváncsiak vagyunk, mit jelent gyakorlatilag, ha elfogy Dollfuss türelme, mert az bizonyos, hogy ha a türelem elfogyta kíméletlen erélyt és elszántságot vált ki a náci ellen, akkor éppen az utolsó pillanata érkezett el annak, hogy az osztrák kormány sutbadobja a kesztyűs kezét, a félrendszer szabályokat, a habozásokat és az óvatosságot megmondásokat. Vértört nem lehet vezélni a gyógyítani — ez régi igazság. A náciizmus bevallott programja az erőszak, a jogtiprás, a fennálló gazdasági és erkölcsi világrrend forradalmi megváltoztatása. Szabad-e, lehet-e hát a parlamentizmus és a demokrácia szabadságjogaiban részesíteni egy olyan pártot, amelynek lényege a parlamentizmus és a demokrácia tagadása? A weimari német köztársaság bukása, csödjé is azon fordult meg, hogy nem taposta el idejében a diktatúrára törő két szélsőséget: a barna és a vörös bolsevizmust. Dollfussék előtt ott a példa. Ha igazán meg akarják menteni a sza-

bad és független Ausztriát, akkor nincs más út, mint válogatás nélküli fegyverekkel pozdorjává zúzni a Macedóniából Nyugateurópába átültetett komitácsi-szellemet.

A főispánné akciójának sikere

Ismeretes, hogy báró Vay Lászlóné az inségakció társadalmi részének, amely az ő vezetése alatt áll, sikere érdekében minden lehetőt elkövetett. Többek között felhívást bocsátott ki a társulatokhoz, intézkedésekhez is, hogy ezek is járjanak hozzá adományokkal az akció sikeréhez. Most az Alsószabolcs-Tiszai Armentesítő Társaság főmérnök igazgatója értesítette báró Vay Lászlónét, mint a társadalmi inségakció elnöknőjét, hogy a társulat elnöke, gróf Andrássy Sándor felhatalmazást adott, hogy a társulat a főispánné inségakciójának költségeihez 1934. évre 1600 pengő adománnyal járuljon hozzá. Az összeget az igazgató-főmérnök a népjóléti hivatal pénztárába be is utalta. A társulat gesztusa igen szép példát mutat amaz intézményeknek, amelyek báró Vay Lászlónétól a szép emberbaráti cél támogatása érdekében megkeresést kaptak.

**Gyümölcsfa
védekező
szerekből
yari lerakat**

Kontsek Géza krt.

Ma, szerdán van az Országos Presbiteri Szövetség fiókjának alakuló gyűlése Hajdú-böszörményben

Csikesz Sándor debreceni egyetemi professor, az Országos Református Presbiteri Szövetség főtitkára és Szabó Imre budapesti lelkész és esperes Hajdú-böszörménybe e hó 24-re tűzték ki az ORPSZ alsószabolcs — hajdúvidéki egyházmegye fiókjának alakuló gyűlését. Ehhez képest Bartha László tiszalöki lelkész-esperes körlevélben hívta fel az egyházmegye 24 egyházát a gyűlésen való megjelenésre. A lelkészeket felkérte, hogy az igen nagyjelentőségűnek ígérkező gyűlésre lehetőleg mindnyájan jöjjenek el és a presbiterium is minél több taggal képviseltesse magát. A gyűlést megelőzően a Bocskai-téri templomban istentisztelet tartanak, melyen az ígét Csikesz Sándor főtitkár hirdeti. Istentisztelet után a városháza nagytermében lesz az alakuló gyűlés, melyen dr. Molnár Béla bal-mazújvárosi lelkész, egyházmegyei főjegyző imádsága után megnyitó beszédet Bartha László esperes tart. Az ORPSZ egyházmegyei fiókjának vezetőségét választja meg a gyűlés. Csikesz Sándor elméleti, történeti és egyetemes vonatkozású beszédet tart. Szabó Imre budapesti esperes pedig gyakorlati és egyházmegyei vonatkozásban beszél a presbiterek hivatásáról. Hozzászólásokra felkértek: dr. Benkő Géza vármegyei főügyész, egyházmegyei tanácsbíró, Szilágyi János tiszadobi és Béni József tiszalöki presbiter. Molnár Zoltán hajdúhadházi lelkész, egyházmegyei jegyző imádságával a gyűlés befejezést nyer.

**A FUGGETLEN UJSAG
hírdetési mindig eredményesek!**

FÉLÁRON, ma utoljára

nézheti meg az izgalmas filmjét: a

„FENEVADAK”-at

20 hatalmas oroszán és
20 királytigris főszereplésével

az Apollóban

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 óraker

DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG

FÉLÁRU-SZELVENY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
az A P O L L Ó

január 24-iki bármely előadására

DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG

FÉLÁRU-SZELVENY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
az A P O L L Ó

január 24-iki bármely előadására

(Folytatás az első oldalról.)

Mostani szerepemet talán úgy tudom jellemezni legjobban, ha azt mondom, hogy ugyanaz, mintha a bíróság elé állítanának egy orvost, mert készt belémártotta egy beteg tályogos sebébe. Persze mást jelent a késsel való bánás akkor, ha azt

gyilkossági szándékból döfik a testbe. Most én is egy beteg testet akartam meggyógyítani, azért, hogy világosságot gyujtsak és tiszta látkört teremtsék.

A vádlott lelkész hangja most még keményebben cseng:

Előzetesen senki sem talált izgatást a cikkben

— Még mielőtt nyomdába került volna, a cikkemet számos nagytekintélyű férfúnak adtam oda elolvasás végett. Többek között végigolvasta egy törvényszéki tanácselnök is, de senki nem mondotta azt, hogy írásomnak izgató tendenciája van. Amikor Ravasz László püspök úr megtudta, hogy a lapot, amelyben cikkem megjelenik, elkobozták, levelet írt hozzám, amelyben ezeket közölte: „Nagyon csodálkozom azon, hogy értekezésetek elkobozták, mert az semmiben sem különbözik az eddigi hívtitkárolól.” Magam részéről pedig

csodálatosnak tartom azt, hogy a budapesti ügyészség sem vélte izgatónak hangúnak közleményem, csupán a miokolci ügyészség.

Pedig én úgy tudom, hogy a miskolci ügyészség is azokat a magyar törvényeket tartja szem előtt, amelyeket a budapesti. Úgy látszik, azt kell mondanom: „Ami Rómában erkölcs, az Karthagóban bűn!”... Vagy ha meg méltóztatnak engedni, hogy magyar szólásmondást idézzek: „Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes!”... Értekezésem különben nem a nagy nyilvánosság számára készült, nem akartam bántani a katolikus egyházat, csak a hitfelekezeteimet akartam megvédeni. Talán az volna az igazság és az volna a helyes, hogy ha meg akarjuk írni az igazságot, akkor előbb forduljunk approbációért az esztergomi hercegprímáshoz? Ismétlem,

nem akartam megbántani a katolikus egyházat, amelynek két ujságjában a jezsuiták állandóan hirdetik a harcot és gyűlöletet ellenünk.

Mi ezekre az üldözésekre sohasem válaszolunk, keresztényi türelmmel türiünk, de higgye el a tekintetes örvényszék, nem lesz ennek jó vége. Ha ez így megy tovább, nagyon, de nagyon rossz vége lesz ennek a...

— Kérem, ez nem tartozik a tárgyra! — szakítja félbe az elnök. — Magyarországon vallásszabadság van — folytatja a lelkész — és

mi sohasem válaszolunk hasonló hanggal az ellenünk irányuló gyűlölködő hangra. Nem válaszolunk, pedig a katolikus egyház a mi gyermekeinket törvénytelenségnek, házasságunkat ágyasságnak, papjainkat prédikátoroknak aposztrofálja. Majd így beszél tovább:

Több, mint bálványimádás, fetisizmus

— Koudela Géza római katolikus lelkész, szeminaryumi tanár nemrég az egyik Szent István-napi ünnepélyen beszédet mondott a rádióba és ezt a beszédét nem a katolikusokhoz, hanem az egész magyar néphez intézte, hogy tiszteljük és imádjuk a Szent Jobbhoz. Nyíltan mondom, hogy

ez több, mint bálványimádás, ez valóságos fetisizmus

— mert hiszen, ha a szavak értelmét mélyebben boncolgatjuk, a fetisizmus többet jelent, mint a bálványimádás — de mindehhez a valódi kereszténységnek semmi köze nincs.

Aki holt ember kezéhez imádkozik — akár senegambiai néger — az illető, akár európai ember —, az bálványimádó.

Koudela egyébként ezzel a beszéddel még saját egyházának törvényeit is megszegte, mert hiszen a tridentin zsinat annak idején kimondta, hogy ereklyékhez nem szabad imádkozni. Különös azonban az, hogy a vallási törvényszégsnek ellenére a katolikus egyház nem tiltakozott Koudela szavaival szemben.

A bírói székből arculcsaptak hárommillió magyar protestánst — mondja Szabó István

— Cikkemben — beszél tovább — foglalkoztam Nagy Lajos református lelkész ügyével. Nagy Lajost tudvalevően annak idején nyolc napi elzárásra büntette Budapesten a Törekytanács azzal az indoklással, hogy a Szent Jobbot megsértette. Töreky, anélkül, hogy vallásügyi szakértőket is megkérdezett volna,

a saját maga vallástudásával dörögte el, hogy Nagy Lajos megsértette a Szent Jobbot.

Ezekre a szavakra derültség támad a tárgyalóteremben, aminek csak az elnök erélyes felszólítása vet véget.

— Ez az ítélet — mondja Szabó — óriási feltűnést keltett.

Töreky vallási tájékozatlansága és fanatizmusa után más ítéletet nem is lehetett

Míg a katolikus vallás nem államvallás, senkit sem ismerhetünk el Patrona Hungariaenek

Hangja ismét felcsattan:

— Magyarországon nincs államvallás, hanem bevet felekezetek vannak. A katolikus vallás azonban mégis államvallási jogokat gyakorol. Kimondottan katolikus szimbólumokat öltöztetnek nemzeti mezbe. A pénzünkre ráverik Máriát, a középületeken is Mária-kép van. Azokon a középületeken, amelyek éppen úgy a református adófizetők pénzéből épültek, mint a katolikusokéiból.

Ez ránk nézve arculcsapás, mert amíg a katolikus val-

váró.
A bírói székből arculcsaptak hárommillió magyar protestánst

és csaknem kétszázmillió protestánst az egész világnak. Én állítom, hogy

ez a Szent Jobb olyan közönséges ereklyecsapás, mint amilyen tömegével volt a középkorban.

Cikkeimért Töreky Gézát társam felelősé.

Ha a Manrésában készült ostromval végig nem vágott volna rajtuk, akkor én soha meg nem írtam volna leleplező közleményemet. Töreky egyébként megsértette ítéletének indoklásával nemcsak a református, de a katolikus dogmatikát is.

lás nem államvallás, addig senkit sem ismerhetünk el Patrona Hungariaenek.

A Szent István-napi Szent Jobb körmenet nemzeti asszisztencia mellett megy végbe, mert reformátusok, illetve nem katolikus vallásúak is részt vesznek benne. Ez azonban csupán bizonyos hivatali kényszer miatt történik. Bár Serédy hercegprímás kijelentette: „Mi vagyunk a nemzet!” — mi, protestánsok is tartjuk magunkat olyan jó magyaroknak.

A vádlott szerint köztudomásúak a hivatalos ereklyecsapások

— Cikkemnek azt az állítását — folytatta a lelkész —, hogy a katolikus egyház nem riadt vissza ereklyecsapásoktól sem, hogy hívei erszényét megnyissa,

külföldi kútfők alapján írtam. Adatok vannak birtokomban arról, hogy húsz hivatalos ereklyecsapás kimutatható. Így például Krisztus keresztjéből egy hajórakomány van a világon s tengernyi ál-ereklye van, amire ráfogták, hogy Krisztustól, vagy valamelyik szenttől maradt hátra. Olaszországban üzletek is vannak, amelyek csaknem kizárólag ál-ereklyék készítésével, illetve árusításával foglalkoznak.

A katolikus egyház húsz hivatalos ereklyecsapása minden nyugati államban közudomású,

ezt német, angol és francia történetírók is bizonyítják.

Most magára az ereklye-kultuszra tér át:

— Az ereklyék tisztelete nem is keresztény, hanem budhista eredetű. Ezt hiteles kútfők is bizonyíthatják. A tárgyi igazság nevében pedig tiltakozom, hogy elítéljenek egy olyan kézért, amely bizonyíthatóan nem Szent István keze. Meg kell hallgatni erre vonatkozóan református és római katolikus vallástörténeti szakértőket, tudós egyetemi tanárokat. Éveket töltöttem a nyugati államokban és tudtam, milyen következményeket von maga után az ügy. Ez be is következett s ezzel kapcsolatban fel is olvasok egy külföldi lapszemlét.

Rövid felolvasás után elmondja, hogy ebből az ügyből nem lett világper, azt egyedül ő akadályozta meg.

— Hónapok óta oszromolnak az angol lapok — mondja —, hogy fordítsam le tanulmányom angol nyelvre. Azért akarják ezt, hogy az angolszás közvélemény nyomást gyakorolhasson a protestáns érdekek védelmére. De én még sem tettem meg ezt Ravasz László püspök úr tanácsára. Ravasz püspök úr megerősített abban a felfogásban, hogy a mai helyzetben nem lehet a magyar nemzetet a nyugat előtt kompromitálni.

Néhány szenvedélyes hangú szó mond még, erőlyesen tiltakozik a miskolci ügyészség által nemzetgyalázás címén emelt vád ellen. Ezt a vádat a debreceni ügyészség nem vette át, de Szabó István mégis válaszol rá s ezzel azt is véget is ért védekezése.

Ekkor már délután két óra volt. Az elnök bejelentette, hogy a tárgyalást félbeszakítja és folytatását délután 4 órára tűzi ki.

A DÉLUTÁNI TARGYALÁS

Délután 4 órakor ismét zsűföldi tárgyalóterem előtt nyitotta meg a tanácselnök a tárgyalást. Felszólította a vád és védelem képviselőit, hogy a bizonyítás kiegészítése tekintetében van-e valami indítványuk.

Bényey ügyész bejelentette, hogy semmiféle indítványa nincs.

VALLASUGYI SZAKÉRTŐKET KÉR A VÉDŐ

Erdős József dr. védő a bizonyítás kiegészítése végett bejelenté, hogy iratokat fog becsatolni, amelyek Szabó István állításait erősítik. Ennek az ügynek az érdemleges elbírálása jogilag is csak úgy lehet, hogyha a bíróság vallásügyi szakértőket hallgat ki. Szimonidesz Lajos vallástörténetíró, ny. evangélikus es-

peres és dr. Révész Imre egyetemi tanár kihallgatását kéri a református részről, katolikus részről pedig a bíróságra bízják a határozatot.

Az ügyész mellőzni kéri a bizonyítás elrendelését azzal, hogy ezáltal nem a bűnper anyagát, hanem a tárgyaláson elhangzott kijelentéseket lehet csak bizonyítani.

A bíróság rövid tanácskozás után elutasította a védő kérelmét.

A VADBESZÉD

Bényey Zoltán dr. ügyész mondja el ezután vádbeszédét. Kijelenti, hogy akár elítéli a bíróság a vádlottat, akár felmenti, ez az ítélet nem jelenti azt, hogy ezzel a hitvita véget ér, mert hiszen a bíróság csupán jogilag állapítja meg, hogy bűnös-e a vádlott vagy sem. Ezután arra tér rá, hogy a magyar történelem igen sok példát szolgáltat a katolikus magyarok hősiességére. Zrinyi, Rákóczi, Frangepán mind a magyar szabadságot küzdötték. A Szent Jobbal kapcsolatban megjegyzi, hogy ezt az ereklyét már az aranybulla idejében is tisztelte a magyarság. Ráér arra is, hogy a vádlott kritikával illette Töreky ítéletét.

Amikor az ügyész ide ér beszédében, a közönség köréből hangok hallatszanak, mire Tóth tanácselnök felszólítást intéz a hallgatóságához, hogy maradjon csendben, különben kiűrteti a termet.

Az ügyész azzal fejezi be vádbeszédét, hogy súlyosbító körülményként látja fennforogni azt is, hogy a vádlott éppen a mai időkben követett el hűfellekezeti igazságtalanságot, amikor ebben az országban a legnagyobb egyetértésre van szükség. Kijelenti még azt is, hogy nem lehet a tizenhetedik század hitvitáinak a hangját a mai időkbe átültetni. Az idők és a törvények változnak. Petőfi ezelőtt körülbelül száz esztendővel ír egy verset, amelyben azt követelte, hogy „Akasszátok fel a királyokat!”

A VÉDŐ BESZÉDE

Ezután dr. Erdős József mondta el védőbeszédét:

— Engem nem bánt az, hogy a királyi ügyész úr most egy előre elkészített vádbeszédet, illetve vádiratot olvasott fel. Én azért reflektálok az ügyész úr szavaira és mindenképpen el kell jelentenem, hogy itt nem egy pamfletről van szó, hanem történelmi tanulmányról, melylyel kapcsolatban az egész református egyház megmozdult. Egyébként pedig tiltakoznom kell az ellen, hogy működésével hasonlítsa össze Petőfi az ügyész úr a református egyház egy versét, melyben akasztásra szólítja fel a népet. Az ügyész úr azt is mondta vádbeszédében, hogy a védelem cselekménye annál is inkább elítélendő, mert hiszen még Máriát még a reformátusok is tisztelik. Ezt a legerélyesebben utasítom vissza a védői székéből és tagadom, hogy mi-

a Regnum Marianum alatt valói lennénk.

Ezután arról beszél, hogy a Szent Koronában a reformátusok is hisznek, de a Szent Jobb hírességét tagadja, mert ezt a hamis ereklyé: Mária Terézia csempészte 1771-ben Magyarországra.

Beszéde végén védelem felmentését kéri.

A VADLOTT AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN BESZÉL

Az elnök ezután Szabó Istvánhoz fordul:

— Óhajt még mondani valamit az utolsó szó jogán?

Igen — válaszolja a lelkész —, csak röviden óhajtok reflektálni még az ügyész úr vádbeszédére.

Elmondja ezután, hogy a sajtóvétség nem áll fenn és ismerteti a Nagy Lajos-féle ügy előzményeit. Azt mondja, hogy a katolikus sajtó ebben az időben is állandóan cikkezett ellenük.

— De mi akkor is elmentünk a türelem legvégső határáig — mondta — és akárhogyan is támadtak bennünket, mindig csak hallgattunk. Most pedig még azt szeretném megmondani, hogy ha ebből a Szent Jobb-ügyből országos, sőt világra-

Az ítélet: két rendbeli igazgatásért egy hónapi fogház

A bíróság ekkor elhagyta a tárgyalótermet és ítélethozatalra vonult vissza. A tanácskozás mintegy másfélórán keresztül tartott s ezalatt a tárgyalóterem közönsége igazgottan várta és találgatta az ítéletet.

Mindenki izgult, csak a vádlott volt nyugodt.

A hallgatóság érdeklődése ezalatt a jelenlévő katolikus papok felé fordult, akik végighallgatták az egész tárgyalást. Csendesen beszélgetve egymással, ők is érdeklődve várták a bíróság döntését.

Végre negyed 8-kor kinyílt a tanácszoba ajtaja és a terembe lépett bírái kíséretében Tóth-tanácselnök. Feszült csendben hirdette ki az ítéletet. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Szabó Istvánt kétrendbeli igazgatás vétségében és

— Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek működését kitünően szabályozza.

szóló botrány lesz, arról nem én tehetek majd, hanem az ügyészség. Mert én nem akartam idejönni, nekem ide kellett jönnöm; kényszerítettek rá. És ez lesz az oka annak, hogy holnapra már az egész ország értesül erről az ügyről, pedig én nem akartam a katolikus vallású néprétegnek hitét megingatni a Szent Jobban. Csak az intelligenciának írtam cikkemet és csak a hitfelekezetem tagjainak. És hogy ez az ügy mégis nyilvánosságra kerül, annak nem én vagyok az oka, azért az ügyészség felelős.

Az elnök erőlyesen rászól a lelkészre:

— Kérem, ne tessék vádbeszédet mondani az ügyész úr ellen. Itt csak az ügyésznek van joga védeni.

Szabó István még néhány adatot sorol fel védelmére, aztán befejezi szavait.

ezért egy hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban három évi próbaidőre felfüggesztette.

A kétrendbeli sajtóvétség vádjai alól felmentette a bíróság.

Tóth Kálmán tanácselnök ezután az ítélet indokolására tért át. Kifejtette, hogy bár az elítélt lelkész azzal védekezett, hogy ő csak történelmi-tanulmányi kritikát írt, a bíróság megállapította, hogy a közlemény tartalma túllépte a kritika határát.

S az egész tanulmányt alapul véve, a bíróság megállapította, hogy az alkalmas a római katolikus hitfelekezettel szembeni igazgatás.

Az ítélet ellen az ügyész és az elítélt is fellebbezést jelentett be.

A házmester fla baltával akarta éjszaka megtámadni a lakót

Nadányi Sándor Batthyány utcán lakó földbirtokos, amint tegnap este hazament és lefeküdt, különös neszre lett figyelmes. Felcsavarta a villanyt, de abban a pillanatban

egy fiatalember ugrott elő az ágy alól és kezében baltát szorongatott.

A földbirtokos nem ijedt meg, kiugrott az ágyból, de a fiatalember hirtelen felrántotta az ajtót és el-

rohant. Nadányi kiáltásaira a házbeliel is előrohantak, akik a menekülő fiatalemberben felismerték a házban levő házmester fiát. Elfogni azonban nem sikerült, mert a fiú pillanatok alatt kinyitotta a kaput és elmenekült. A rendőrség keresi.

A képviselőház. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén az üzemekről folyt vita, majd az előadók több jelentést terjesztettek elő. Az ülés végén Tóth Pál megemlékezett Madách Imre halhatatlan szelleméről azzal kapcsolatban, hogy a nagy költőnek legszebb alkotását ma este mutatja be a bécsi Burg-színház. Az ülés este 9 órakor ért véget.

Házat keresnek megvételre tőkeorásgyének, akik pénzüket befektetni kívánják. El akarja adni házat? Hirdessen lapunkban, biztos vevőre talál. 40 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetés, ha nálunk adja fel.

MA UTOLJARA
a vidám, derűs, magyar hangosfilm

„EGY ÉJ VELENCÉBEN”

BALLA LICI, CSORTOS GYULA, VEREBES ERNŐ
főszereplésével

az URÁNIÁBAN

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor Jegyelővétel d. e. 11-től 1 óráig.

Amíg egy örült eljut a tébolydáig...

Benedek László professzor érdekes felvilágosításai a Független Ujság vasárnapi riportjával kapcsolatban

A Független Ujság vasárnapi számában egy megdöbbentő témájú riport jelent meg. A riport írója a nyilvánosság elé vitte egy közvesztélyes örült hozzátartozóinak a kálváriajárását. Megírta, hogy egy gazdalegény örvényes rohamában bárdot ragadott, az egész környezetét ki akarta irtani és a rokonoknak csak 13 óra múlva a klinika professzorának nagylelkűsége és a mentők nagy igyekezte következtében sikerült a szerencsétlen elmebeteg az idegklinikára zárt osztályára juttatni. A Független Ujság riportja városszerte nagy felháborítást keltett s most alább közöljük dr. Benedek László professzorának, az idegklinikai világhírű tudós professzorának a hozzászólását, amely rendkívül érdekes adatokkal bővíti ki a vasárnapi kiadvány kereteit:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

A Debreceni Független Ujság január 21-iki számában megjelent „Amíg egy örült eljut a tébolydáig” c. cikkre vonatkozóan alábbi nyilatkozatomnak helyet adni szíveskedjék:

Tényleg a szóban forgó betegnek felvételi ügyében a klinikánkat megkeresték, úgy az ismerősök, mint a közigazgatási hatóság. Mivel azonban klinikánknak nem az elmebetegnek egy gyűjtőállomása, továbbá azért, mert a költségvetési redukció miatt csak rendkívül kevés hely áll rendelkezésünkre, ezért a beteget felvenni nem tudtuk volna, csak II. osztályú helyre, ahol egy hely üres volt. Téves volna az a beállítás, hogy a központi osztályú helyen a 15 napra előre kifizetendő ápolási díj a klinikánkat illeti, miután az összeget egészében az Egyetemi Gazdasági Hivatalnak kell azonnal átadni, amely azt a pénzügyminisztériumnak beszolgáltatja. Az összeget a szigorú előírás szerint 15 napra előre kell kifizetni, különben az intézet igazgatója anyagilag van felelősévé téve az ápolási díjért.

Magánorvosi honoráriumot kizárólag csak különszobákban szabad felszámítani, tehát csak akkor, ha az illető beteg II. vagy I. osztályra tart igényt.

Egyébként nemcsak nálunk, Csonka-Magyarországon, hanem az egész Európában ugyanilyen nehézségek vannak az elmebeteg elhelyezését illetően azzal a különbséggel, hogy sokszor nem 13 óra múlva, hanem esetleg hetek múlva kerülhet a beteg felvételre. Hiszen, mint a laikus közönség is már arról értesülhetett, egyik utóbbi kimutatás szerint Magyarországnak 21.201 kifejezetten elmebeteg közül csak 10.386 van elhelyezve, tehát nem egészen 50 százaléka. A békeévekben ez az arány még rosszabb volt, mert a legutóbbi békeévekben az 55.657 elmebeteg közül csak 9900 számára volt hely. Azt is ki kell emelnem, hogy klinikánk nemcsak az elme-, hanem az idegbetegeket is fel kell vegye, továbbá, hogy a klinika elsősorban a tancélok és tudományos célok szolgálatában áll és beteganyagát ezen szempont szerint is kell válogassa.

Az ápolási díjat természetesen a jövőben is a nem szegényeségi bizonyítvánnyal jelentkezett betegeknek 15 napra előre kell kifizetni, annál inkább is, mert azokban az esetekben, amelyekben eleinte kivételt tettünk, majdnem kivétel nélkül csatlakoztunk és saját magunknak kellett azt kifizetni.

Hálásak vagyunk az igen tisztelt Szerkesztő Úrnak azért, hogy cikkével a vagyonszeres betegek ápolási díjára vonatkozó rendelkezések ismertetésével szolgálatot tett, mert így talán a vagyonszeres hozzátartozók

figyelmét nem fogja elkerülni ez a fontos gazdasági hivatali szempont sem.

Még csak azt kívánom felemlíteni, hogy az utóbbi években számos felterjesztést intéztünk az illetékes kormányzati szervekhez, azonban magától értetődik, hogy a mai idők a fel-

vételi keretek kiszűrésére nem alkalmasak.

A központi osztály összesen 30 ágygal rendelkezik és miután a szegény hozzátartozók a javult és csak házi felügyeletet igénylő betegeket sokszori felszólításra sem tudják hazaszállítani, továbbá a nagyállati elmeegógyintézet csak a legtrikább esetben átvevőképes, ezért igen gyakran, dacára a nagy igyekezetünknek, a 30 ágy be van töltve.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Benedek László,
egyetemi ny. i. tanár.

Frenetikus sikere volt Baranyi János debreceni bemutatkozásának

Zsolt Nándor vezényelte a Debreceni Hangversenyzenekar nagyszerű bemutatkozókoncertjét

Az idei zenei szezon legszebb hangversenyét hallottuk kedden este az Arany Bika-szálló dísztermében. Ez a hangverseny komoly, művészi cselekedet volt és ez nagy szó Debrecenben, ahol hovatovább a konvenció kényelmes medrében folydogáló zenekultúra árama is kiapad. A hangverseny hőse a szó siegfriedi értelmében hős, mert a közöny és szegénység sárkányát kellett előbb legyőznie, hogy kincseit felfedhesse előttünk.

Dr. Baranyi János előkelő ízlésű, mélykultúrájú, verbeli művész. Zongorajátéka kiegyensúlyozott művészet, amelynek légkörében jól érezzük magunkat. Szolid művészet ez, amelynek ösztönére nyugodtan rábízhatjuk a remekművet, nem fog semmit elnyelni belőle, de hozzá sem ad semmi külső díszet. A technika nem büszkesége, csak eszköze, a szíve parancsol az újjainak. Ott érezzük a legmelegebbnek ezt az előadóművészetet, ahol az adagio széles mondataival a bánat halk panasz-szavait mondja el. És ott a legfegyelmeltebbnek, ahol a szenvedély korbacsaát kell csatogtatni. Beethoven Esz-dúr zongoraversenye a zongorairadalom egyik ékessége. Ragyogóbb alkalmat el sem lehet képzelni a lélek kitarására, mint ennek a koncertnek az alkalmát. Ha az új Debre-

cen Hangversenyzenekarnak semmi más célja nem lett volna, mint az, hogy ennek a csodálatos zongorakoncertnek a kíséretét játssza, már ez is megérte a hónapokon át tartó munkát. Baranyi János kitűnő előadásának kifogástalan keretet adott ez a kíséret. És ezért köszönet illeti Halász Lászlót is, aki a zenekart betanította.

A Debreceni Hangversenyzenekar bemutatkozását is teljes siker kísérte. Weber „Büvös vadász” nyitánya és Wagner „Mesterdalnok” nyitánya nagy feladat elé állította az új együttest. Zsolt Nándor, a vendégdirigens fegyelmelő és átadóerejének egyik fényes bizonyossága volt, hogy ez a fiatal zenekar nemcsak szinte hibátlanul oldotta meg az előadásbeli problémákat, hanem olyan dinamikai effektusokat is kifejezett, amelyek régi, összeforratónusú zenekaroknak is dicsőségére válnának. Ez a tónusösszeforrás egyébként csak gyakorlat kérdése és reméljük, hogy erre a gyakorlatra bőven lesz alkalma az új zenekarnak.

Zsolt Nándort nagy szeretettel ünnepelte a közönség csakúgy, mint Baranyi Jánost, akinek művészi szünni nem akaró tapsokra ragadta a lelkesült hallgatóságot. A hangversenyen Debrecen társadalmának színe-java jelent meg.

A tiszántúli ipari kiállítás és áru-mintavásár szervezési munkálatai között igen jelentős szerepet fog játszani a kézművesipar felvonulása

A már megjelent egyes részletekből köztudomásúvá vált, hogy a kiállítási területek díjai különböző kategóriák szerint vannak megállapítva. A kézművesipar ezekből a területdíjakból 30 százalékos engedményt biztosítanak.

A szervezés és előkészítés munkálataiban az ügyvezetés igen nagy gondot fordított arra, hogy minden jelentős iparág, amely a debreceni őszi ipart reprezentálja, de egyben az újabb termelvényeket is készíti, olyan kedvező szituációba kerülhessen, hogy ezeket a tárgyaikat minden nagyobb kockázat nélkül, teherbíró-képességükhöz mértén állíthassák ki.

A külön bérlehető területek nagy engedményein kívül mód adatik kollektív, együttes kiállítások megrendezésére is. Az asztalos- és bútorgyártó ipar termékeinek kiállítása tárgyában már gondoskodás történt arról, hogy a jelentkező asztalosmesterek együttes kiállítása a legminimálisabb költségek mellett biztosítható.

Már az őszi-tavaszi vásáron is a kézművesiparosok igen nagy hányada kivételesen nagy engedményekben részesült. Ezt ennél a vásárnál még hatékonyabban érvényesítik.

Egyébként a kézművesiparosoknak ma külön vezető bizottsága is van, amelynek titkára Lechner Lajos,

FASOR SZANATORIUM

BUDAPEST VII. KER. VILMA KIRÁLYNŐ ÚT 9. TELEFON 31-5-26.

Sebészet, belgyógyászat, szülészeti, nőgyógyászat, idegosztály

Olcsóbb, mint bármely klinika vagy kórház különszobája.

Napi ellátási díj 10 pengő.

Kórházi pauszárak idegbetegek esetében, továbbá szüléseknél.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

az ipartestület agilis jegyzője, fogja az ügyek adminisztratív részét intézni.

A jelentkezési ívek már a közeli napokban ki is mennek és előre is felhívjuk az iparosok figyelmét arra, hogy a minél előbb való jelentkezés egyben igen nagy előnyöket biztosít részükre.

A Tiszántúli Ipari vásár nagyszerű plakátpályázata

A kiállítás és vásár igazgatóság felbontotta a beérkezett plakátpályázatokat. A pályázatra felhívott művészek egy kivételével pályázatban való részvételre és 12 pályázat érkezett be. A plakátok azt mutatják, hogy Debrecennek ebből a szempontból is nagyszerű művészgárdája van, amely becsületére váthatik az ország fővárosának is. Olyan nagyszerű a plakátpályázat, hogy a zsűrinek igazán nagy feladatot jelent az afölött, hogy melyik plakátot válassza ki.

Az igazgatóság elhatározta azt, hogy a plakátpályázat zsűrije pénteken, 26-án déli 12 órakor fogja a pályázatokat elbírálni és a pályadíjat odaítélni.

A kiállítás ügyvezetésének az a szándéka, hogy a plakátokat a nagyközönség bírálata alá is bocsátja, mert rendkívül érdekes annak megítélése is, hogy a nagyközönség véleménye mennyiben igazolja a zsűri ítéletét. A Debreceni Hét központi bizottsága úgy határozott, hogy amennyiben a plakátok között olyan lesz, amely alkalmas a Debreceni Hét propagandájára is, abban az esetben nem hirdeti külön pályázatot, hanem a plakátok közül választja ki a Debreceni Hét plakátját is.

Tervezik azt is, hogy a plakátok közül választják ki a Debreceni Hét u. n. záróhélyegét is, amely szintén kitűnő propaganda eszköz.

KÖZGAZDASÁG

VALTOZATLAN ÁRAK A TERMÉNYTÖZSDÉN.

Határidőűzlet:

Búza: március 7.97, 92, 89, 87, 90, 88, 85, zárlat 7.84—85, május 8.14, 16, 10, 08, 04, 02, zárlat 8.02—03.

Rozs: március 4.57, zárlat 4.57—58, május 4.87, 85, zárlat 4.85—86.

Tengeri: május 7.93, 92, zárlat 7.93—95.

Készárúűzlet:

Búza: tiszai 77 kg. 7.75—7.90, 80 kg. 7.85—8.00, 79 kg. 7.95—8.10, 80 kg. 8.05—8.20, ftiszai 77 kg. 7.60—7.80, 78 kg. 7.70—7.90, 79 kg. 7.80—8.00, 80 kg. 7.85—8.15.

Rozs: pestv. 4.00—4.10, tak. árpa 7.10—7.40, sörárpa 8.00—11.50, zab 8.15—8.35, újtengeri 6.10—6.25, ótengeri 7.80—7.90, korpa 6.40—6.50.

A készárúvásáron búza és rozs nem változott, zab 5 fillérrel drágább, tengeri nem változott.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 17.95—18.35, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 353.00—363.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.26, 100 líra 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 78.70—80.70.

A színárny kílója 5040—5050 pengő.

Egy szobafestő meggyilkolt egy nála alvó árúst,

fejével betörte a fejét, zsebkéssel szívenszúrta, felmet-szette a gégejét, felvágta ereit s rongyokba göngyölve elásta a holtestet egy szemétdombba

Budaest, Január 23. Pestújhely és Rákospalota határában

egy szemétdög alján, gúzs-bakóttva, kezén-lában vastag zsineggel, összeroncolt fejével, meggyilkolva találták Varga Lajos 58 éves piaci

árúst.

A gyilkosság vasárnap vagy hétfőn történt, a gyilkosok tegnap este rejthették el áldozatuk összekötött holtestét a szemétdögben.

Amikor beléptek az őrszobára, valaki hirtelen az asszonyra rontott a hírel.

— Vargáné, meggyilkolták

Megtalálták a gyilkost, aki bevallotta tettét

A további nyomozás után megállapították, hogy Varga Lajos szobattól hétfő hajnalig különféle újpesti kocsmákban együtt mulatott Dénes Ferenc 29 éves szobafestővel, aki ugyancsak Újpesten lakik. A közös mulatozás hétfő hajnalig tartott. A rendőrség detektívjei kiszálltak Dénes Ferenc lakására s ott vallatásra fogták Dénest, aki

rövid vallatás után bevallotta, hogy Vargát ő gyilkolta meg.

Elmondta, hogy szobattól hétfő hajnalig mulattak együtt, teljesen berugtak s Varga Lajos nem akart távollevő lakására menni, hanem ő hazavitte saját lakására. A lakásban összeveszett Vargával, mire Varga különféle szidalmakkal illette őt. Ennek ellenére lefeküdtek. Reggel, amikor felébredt, eszébe jutott, hogy Varga milyen súlyos szidalmakkal illette s valószerűleg

a még alvó Vargát több fejszecsapással megölte, majd a Varga Lajos zsebében levő 8 pengőt kivette, míg Varga Lajost annak zsebkésével szívenszúrta, gégejét elvágta, ereit felmet-szette, azután a holtestet rongyokba burkolta s egy gyerekkocsiba tette.

a férjét! Mit szól hozzá?

Az asszony rémülten tágra nyitotta szemét, nem felelt. A rendőrök várakozóan figyelték arcát. Hosszú szünet után végre megszólalt az asszony:

— Talán csak nem engem gyanúsítanak? Nem tudok semmiről semmit — jelentette ki határozottan.

Az őrszoba parancsnoka utasítást adott két rendőrnek, hogy kísérik Vargánét és vadházastársát az újpesti kapitányságra.

Majd elindult, hogy alkalmas helyen megszabaduljon a holtestől. Miközben elért a Rákospalota és Újpest határában levő szemétdög-hez is itt a holtestet elásta. Dénest, miután tettét bevallotta, a rendőrség azonnal leartóztatta.

Tűzifát, szenet, kokszt

legolcsóbban szállít a
DEBRECENI FAIPAR ÉS FAFORGALMI Rt.
Telep: Salétrom u. 5. Telefon 2156.

Gyászrovat

Tóth Bálintné Fekete Zsuzsanna élt 61 évet. Temetését szerdán délután Köztemetőben Fehértői temetői temetkezési vállalat rendezi.

Vágányik Imre 5. évében elhunyt. Temetését csütörtökön délután félhárom órakor Köztemetőben Fehértői temetkezési vállalat rendezi.

Özv. Tarr Mihályné temetését szerdán délután fél 3 órakor lesz a Köztemetőben Danikó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth u. 3.

Bognárné hazudozása keverte bajba ártatlanul a kis diákiát

Kiderült, hogy az alagi asszonybestia a nővérétől kapta a fegyvert, amellyel az urát agyonlőtte

Budapest, január 23. Dr. Köves Aurél, a férjgyilkos Bognár Istváné bünyének vizsgálóbírója, mint jelentették, tegnap maga elé idéztette Bognárné fiát, a tizenéves Bognár Pistát, hogy kihallgassa. A fiú kihallgatása azért vált szükségessé, mert

olyan momentumok merültek fel Bognárné vallomása során, hogy fia puskájával követte el a szörnyű gyilkosságot.

A késő esti órákig tartott a fiú vallatása, aki azonban mitsem tudott arról, hogy a neki ajándékozott puskával őlt volna az édesanyja. A mai vizsgálat már

kétségtelenül megállapította, hogy Bognárné fia valóban ártatlan a bűnyben, semmiféle szerepe nincs a gyilkosságban. Megállapította a vizsgálat azt is, hogy a gyilkos fegyvert Bognárné még karácsony előtt elkérte nővérétől, Pécsi Sándornétól és ezzel ölte meg a férjét.

A fiú tudott ugyan erről, de az anya megfenyegette a fiát, hogy akasztófára kerül, ha bárkinek szólni mer

arról, hogy fegyvert kért kölcsön. A fiú nem is mert beszélni senkinek a fegyverügyről.

A kis Bognár Pistát már tegnap este elbocsátották a pestvidéki törvényszékről s a fiú nagynénje házába ment vissza, ahol a szörnyű gyilkosság óta tartózkodik.

— A Gazdasági Liga nagygyűlése. Az Országos Gazdasági Liga folyó hó 27-én délelőtt 11 órakor tartja nagygyűlését Budapesten, Zoltán u. 16. sz. alatti saját helyiségében. Néhaj gróf Hadik János elnök emlékének a méltatása után határoz a közgyűlés az egyesület fennállása, vagy pedig a feloszlátása tárgyában s a fennállás elhatározása esetén a lemondó régi vezetőség helyébe elnököt, alelnököket és elnöki tanács tagokat választ a közgyűlés 3 évre. Azok a tagok, akik a Liga további fennmaradása mellett vannak, országos nevű és tekintélyű elnök vezetésével, gyakorló gazdákból óhajtják az új tisztáskart összeállítani s a kiszáradt érdekekben produktívabb munkásságot kívánnak a jövőben az irányított termelés, tárolás és közös értékesítés stb. terén kifejtani.

Egy cigányasszony megtalálja rongyszedés közben a holtestet

A rákospalotai MÁV-telep mellett, a futball és tennispálya közelében van az a szemétdög, ahol Varga Lajos holtestét ma reggel megtalálták. Csik Andrásné öreg cigányasszony a szemétdögben turkált ma reggel. Valami használható dolgot keresett. A gödör alján ócska edények, pléhdobozok, csirketollak és csontok alatt nagy csomagfélélt vett észre. Megörült, azt hitte „értékes” leltre bukkant. Lázasan kaparni kezdett a csomag után.

Amikor kis botjával már eltávolította a lim-lomot, egy rozsdabarna zsákdarab került elő. Ezt is leráncigálta a cigányasszony, azután ijedten felsikoltott:

a zsákrongy alatt véres holtest feküdt. 55—60 év körüli, stuccolt, őszes hajszú, őszhajú, sovány, magas férfi gúzsbakótt holteste. Jobboldalán feküdt, torkán hatalmas seb tátongott, koponyájának baloldala betörve, füle félig lekanyarítva...

A kegyetlenül összekötött holtest a szeméten

Gyilkosai alsóruhájára vetkőztették, vagy talán álmában törtek rá. Az ismeretlen férfi meztelán, hosszú jéger alsónadrágban,

gallértalan, vérel átitatott ingben, félméternél feküdt kötelékeiben.

Zsineg szorította össze két lábát, kezét és zsineg hurkolta át két térdét és a nyakát.

Ugy összekötözték, olyan kegyetlenül, hogy térde csak nem a véres nyakhoz ért.

A cigányasszony sikoltozására figyelmesek lettek a járőkelők, telefonüzenet ment az újpesti rendőrkapitányságra és tíz óra tájban már kíváncsiak tömege állta körül a MÁV-telep szemétdögének borzalmas leletét.

Felismerik a halottat

Az újpesti kapitányság detektívjei alig érkeztek meg a szemétdöghez, amikor egyikük, Pál Mihály detektívfelügyelő, felismerte az áldozatot.

— Hiszen ez Varga Lajos csirkeárús! — mondta kollegáinak.

Ismerték Varga Lajost, aki külváltan élt feleségétől és akinek háborúságai a multban sokszor fejeződtek be a kapitánysági őrszobában.

Most már tudták, ki az áldozat. Több tanú jelentkezett, aki ismerte Vargát, mindannyian agnoszkáltak:

— Igen, ez Varga Lajos.

Az asszony a rendőrségen hallja, hogy megölték az urát

Közben a pestújhelyi 6-os őrszobára előállították a meggyilkolt Varga Lajos feleségét és a vele közös háztartásban élő Kovács Istvánt.

A Szűcs István ucca és Andrassy út sarkán lépett hozzájuk a rendőr és felszólította őket, hogy menjenek vele a rendőrőrszobára.

— Mit akarnak tőlem? — önértékeskedett Vargáné.

— Majd bent megtudja! — válaszolta a rendőr.

A meggyilkolt csirkeárús felesége kegyetlenül követte vadházastársával a rendőrt.

bélzavarok, jíz, homlok-ánnyás vagy pohár ter-keserűvíva emesen hat.

zöje, fogja részét in-

ár a közeli és előre is elmét arra, jelentkezőket biztosít

vásár

yázta

azgatósága plakátpá felhívott el pályáz

felhívást a telre és 12 lakatok azt nek ebből ú művészetére vál

sának is, pályázat, nagy fel

hogy me-

ozta azt, irije pénz

fogja a pályadíjat

gének az tatókat a is bocsát

s annak gyközön igazolja

ceni Hét atározott, k között

a Deb- a is, ab- et külön

ok közül Hét pla-

plakátok ebreceni amely eszköz.

ÁG

AK EN.

89, 87, május lat 8.02

4.57— 85—86. zárlat

7.90. 80 3.0. 80 7.60— g. 7.80

k. árpa 0. zab 6.25, 6.40

s rozs l drá-

K.

csch 7.80— 00 lei 00 líra 5.70— 8.70— pengő.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala:
Ferenc József út 49. Telefon:
32-12.

Felolvasó szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—,
félévre 14.—, negyedévre 7.—,
egy óra 2.40 pengő. Külföldre
ennek a kétszerese. Egyes szám
ára hétköznap 10 fillér, vasár-
nap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1934 január 24., szerda. Pro-
testáns: Tádé, róm kath.: Timót
pk., izr.: 5694 Sebat 8.

A polgármester fogad: Magánügyekben
hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától
1 óráig, közügyekben kedd és péntek ki-
vételével minden nap délelőtt 11 órától 1
óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

IDŐJÓSLÁS:

Száraz, reggel sok helyen ködös
idő, keleti, délkeleti légáramlás.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

SZERDA, január 24.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez-
10: 1. Népszokások 1836-ban. 2. A fény-
képezés művészete. (Felolvasás.) Köz-
ben: Gramofonlemez. 12.05: Szer-
vánszky szalonzenekar. 1.30: Csiki Benő
cigányzenekara. 3.30: A rádió diákfel-
őrája. Hogyan készül a csokoládé. 4:
A jóság katonái (A vöröskeresztes né-
nek). Ibrányi Alice előadása. 5: Somogyi
szalonzenekar az Auguszt cukrászdából.
6: Olasz nyelvoktatás (Galleráni Bona-
ventura). 6.30: Gramofonlemez. 6.55:
Egy híres magyar ezermester emlékeze-
te (Kempelen Farkas születésének 200
éves évfordulója). Kempelen Géza fel-
olvasása. 7.25: Az Operaház előadásának
ismertetése. 7.30: Az Operaház előadása.
Turandot. Dalmú 3 felvonásban és 5
képben. Szövegét írták G. Adami és R.
Simoni. Fordította Lányi Viktor. Zené-
jét szerzerette Giacomo Puccini. I. felv.
után: Hírek. Utána körülbelül 10.20:
Időjárásjelentés. Majd: Pertis Jenő és
cigányzenekara a budai Kis Royal étte-
remből.

— Báró Vay Lászlóné üdvözlése.
Megírta a Független Ujság, hogy a kor-
mányzó báró Vay Lászlónét a Signum
Laudissal tüntette ki. Mi sem mutatja
jobbban a szeretetnek, tiszteletnek nagy-
ságát, amelyben a főispánné személye
áll s azt az örömet, amellyel a kitünté-
tés hírének mindenhol fogadják, mint az,
hogy a kitüntetés hírére a társadalom
minden rétegéből kiildöttségileg, szemé-
lyesen, táviratilag, levélben keresik föl
üdvözlésekkel s halmozzák el a jókíván-
ságoknak és a ragaszkodás, szeretet je-
leinek özönével.

— Újból megnyílt Hirsch Samu
libásüzlete, Simonffy u. 27. Libahús
1.10 fillér. Aprólék kapható.

— Ma este 8 órakor a KIE-ben, Piac
ucca 36. szám alatt dr. Illyés Endre, a
Dóczy-intézet tanára tart előadást „Jézus
és a szórakozás” címen a nagy eikerű és
állandóan nagy érdeklődést kiváltó ja-
nuári előadássorozatban. Mindenkit szí-
vesen látunk.

— Ha otthonát elhagyja s Buda-
pestre visz útja, keresse fel a Park-
szállodát, ott elfelejti búját-baját.

Nagy értékeket juttatott közcélokra a végrendeletében Dókus Ernő

Sátoraljaújhely, január 23. Jármy
Béla kir. közjegyző ma bontotta
fel Dókus Ernő végrendeletét. A
budapesti múzeumkörúti, kb. fél-
millió értékű palotát Dókus Ernő
a sárospataki ref. főiskolának ha-
gyományozta nevelésügyi célokra.
A sátoraljaújhelyi ref. egyház négy
nagyértékű belsejét kapott. Sátor-
aljaújhely megyei város a kb.

3 hold területű sporttelepet kapta,
kisebb, másfélmillió értékű va-
gyonnak általános örököse ifj.
Lónyay Ferenc, aki Dókus Ernő
elhalt öccse, Dókus László leányá-
nak 2 éves fiúgyermek. Ifj. Lónyay
Ferenc tartozik a Dókus ne-
vet felvenni. A család többi tagjai
az összvagyonból százalékszerűen
évjáradékot kap.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1909 JANUÁR 24. VASÁRNAP. A kis-
újszállási állomáson két vonat össze-
ütközött. A sebesültek közt szerepel
Schwarz Salamon debreceni szörme-
árkereskedő.

Debreceni és váradi tőkésekből
Rozdonyi Sándor vezetésével egy
részvénytársaság alakult, amely már-
cius 1-től 42 személyes autóbuzsokat
járat naponta négyszer Nagyvárad és
Debrecen között. A menetidő 1 és
negyed óra lesz.

Molnár V. J. és Társa üzletében
(Kosuth és Batthyány u. sarok)
egy méter Indis batizt 55 krajcár,

egy méter selyem cristalín 1 forint
25 krajcár, gyönyörű himzett batiz-
tok 26 krajcár, kész estélyi selyem-
blúzok 2 forint 65 krajcár.

1914 JANUÁR 24. SZOMBAT. A ki-
rály Rézler Evrint, a debreceni táb-
lához beosztott bírósági jegyzőt a
járásbíróshoz albíróvá nevezte ki.

A Hunyadi ucca 10. sz. alatti há-
zastelek 45.000 koronáért eladó.

1924 JANUÁR 24. CSÜTÖRTÖK. A
kormányzó Somossy Lászlót Ha-
dúmege vöröskereszt megbízottjává
nevezte ki.

— Hajdúdorog zárt vásárt kíván. Haj-
dúdorog község már régebben hetivásá-
rainak zárttá nyilvánítását kérte, ami azt
jelenté, hogy azon csak helybeliek ve-
hetnének részt. A kereskedelemügyi mi-
niszter most írt le a kérdésben és döntés
előtt felkérte a községnek a vásárra vo-
natkozó szabályrendeletét.

AKIKNEK JÓL MEGY NÉMETSZÁGBAN

Hallották már hölgyek s urak
A legújabb náci-mókát?
Göring védeni akarja
A bölényt és a sok fókát.
Kivonja a bestiákat
„Liberális szemlélethöl”
S példát mutat számukra a
Tiszta emberszeretetből.

Minket könnyekig meghat ez
A sok finomság és jóság:
Ime, mily' jó Németországban
Annak, aki árja-jóság.
A fókák és a bölények
Most baldogan hemperegnek
S éjjel, nappal örülnek, hogy
Nem születtek embereknek.

— Ajándék a kormányzóknak. A kor-
mányzó kabinetirodája értesítette báró
Vay László főispánt, hogy Farkasiczky
János hajdúbozsórményi cipész egy pár
irredenta cipőt, Erdei János kabai mol-
nárségéd pedig egy sajátkezüleg fara-
gott szivartartót küldött a kormányzó-
knak. Mivel a kormányzó elvi okokból
ajándékot nem fogad el, a tárgyakat az
eddig felajánlott tárgyakból létesített
gyűjteményben helyezték el. A kabinet-
iroda egyben közölte, hogy a kormány-
zó az iránta tanúsított ragaszkodásért
köszönését fejezte ki.

— Hús fillérért olvashatja leg-
újabb regényeket. Kultúra antikvá-
rium, Szent Anna 3.

— Elfogtak egy megszökött betö-
rőt. Nyiri Sándor sárrétudvari nap-
számos több betörést és lopást kö-
vetett el a községben, de amikor
a csendőrök megtudták, hogy ő a
tettes, elszökött a faluból. Kedden
délelőtt egy sárrétudvari gazda fel-
ismerte Debrecenben az egyik üz-
let előtt ólálkodó Nyirit, szökt a
közelben posztoló rendőrnek, aki a
betörő napszámost előállította a ka-
pitányságra.

— Szabad-egyetem! A nyilastelepi
KIE-csoport január 24-én, szerdán este
fél 7 órakor az iskola megnagyobbított
termében Szabad-egyetemi előadást ren-
dez. Előadást tart Szemes Károly tanító-
képzőint. tanár „Barátság nevelés” cí-
men. A műsort kiegészítik még szóra-
kozottat műsorszámok. Az előadás telje-
sen díjtalan. Mindenkit szeretettel elvár
a vezetőség.

— A Lilla-beastély arra kéri azo-
kat az úrhölgyeket, akik voltak szí-
vesek és jegyeket vállaltak, vagy
asztalrendező háziasszonyok, hogy
az átvett jegyekkel a nagy érdeklő-
désre és keresettségre való tekintet-
tel nem szombaton, hanem pénteken
déli 12 óráig a régi Dóczyban, föld-
szint balra, elszámolni szíveskedjenek.
Egyben a közönség számára je-
lenti a rendezőség, hogy meghívó-
igénylések és jegyelvétel, vagy
asztalfoglalások ugyanitt délelőtt 10
—12 óráig eszközölhetők, néhány
páholyjegy még szintén rendelkezés-
re áll.

Mindenki kedvezményes áron
vásárolhat tüzelőanyagokat a Köztiszt-
viselők arudában
Figyelje kirakati árainkat.

— Gázfűzési bemutatót és ezzel kap-
csolatban oktató előadást tart a világi-
tási vállalat folyó hó 24-én, szerdán dél-
után 5 órakor a vállalat önképzőköri
helyiségében, Piac ucca 36. szám alatt
(volt főposta épület). A bemutató és ok-
tató előadásra felhívjuk a háziasszonyok
figyelmét.

— Bodnár hölgyfodrász tisztelet-
tel értesíti a mélyen tisztelt hölgy
vendégeit, hogy Arany János u. 2.
szám alatt dolgozik.

— Az ipartestület szakosztályá-
nak közlései: A szűcs szakosztály e
hó 25-én, szerdán este hat órakor az
ipartestület helyiségében igen fon-
tos szakosztályi ügyekben ülést tart.
— A női szabó szakosztály elnöksége
felhívja ama női szabóiparosokat,
akik már a jelentkezési ívet aláírták
és akik még alá akarják írni, hogy e
hó 24-én fél 7 órakor az ipartestület
helyiségében okvetlen megjelenni
szíveskedjenek. — A női fodrász,
kozmetikus szakosztály e hó 24-én,
szerdán este fél nyolc órakor az
ipartestületben igen fontos ügyek-
ben ülést tart.

Szerdán:

Csak felnőtteknek! „HAJNALI
MERENYLET”, izgalmas bűnügyi
dráma Karl Ludwig, Brigitte Heim
főszereplésével. — Megelőzi: „UFA
CABARE”. — Előadások: 7, 9
órákor.

Sürgősen kell jelentkezni a svájci búzakivitelre

A Tiszántúli Mezőgazdasági Ka-
mara a napokban a Független Uj-
ság útján is felhívta a jóminőségű
búzakészletekkel rendelkező gazdá-
kat, hogy a legsürgősebben jelent-
sék be a kamarához, hogy milyen
mennyiségű búza kiszállítására igé-
nyelnének kiviteli engedélyt.

Tekintettel arra, hogy a minták
beküldésének e hó 25-éig okvetle-
nül meg kell történnie, a bejelen-
tési eljárást ismételten leközlöljük:

1. A Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamarához (Debrecen, Hunyadi u.
5., I. em.) bejelentendő a gazda,
illetve a gazdaság pontos címe, a
gazdaság területe katasztrális hol-
dakban, továbbá, hogy mily búza-
készlettel rendelkezik és mily
mennyiséggel óhajt a svájci kivi-
telben részesedni.

2. A Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamarához egyidejűleg beküldendő
egy másfélkilogramos minta „svájci
export” jelzéssel. És pedig egy
csomagban két minta: az egyik
1 kg.-os, a másik fél kg.-os. Együt-
tesen tehát másfél kilogram.

Kolozsváry hölgy és úri fodrász szalonja

fényesen berendezve,
legmodernebb gépekkel és legújabb
frizurákkal áll a n. é. közönség ren-
delkezésére, Degenfeld tér 2.

— Úriasszonyok és leányok sza-
bást, varrást kedvező feltételek mel-
lett Laborfalvy divatszalonjában,
Rákóczi ucca 41. tanulhatnak.

A KISANTANT KONFERENCIÁNAK BOMBASIKERE VOLT

A zágrábi vonat alatt
Tegnap bomba robbant,
Titulescu s Benes szíve
Biztos nagyot dobbant.
A konferencia felé
Szállott millió átok:
Pokolgéppel kedveskedtek
A derék horvátok.

A kisantant urai ott
Nyugalmat nem lelnek
És Zágrábból sebbel-lobbal
Bizony elszelleznek.
Fut Benes és Titulescu,
Mint két rémült kappan:
Nem érzik ők most magukat
Bombás hangulatban.

— A műszerész, autó- és villanyszerelő
szakosztály e hó 24-én, szerdán este 7
órai kezdettel az ipartestület helyiségé-
ben ülést tart. Tárgy: Részleges tisztá-
sítás.

Vígyszínház

MA, SZERDÁN
ADOLPHE MENJOU és BARBARA STANWYCK legújabb filmje
Csókok koldusa
(TILTOTT UTAKON.)

Fürdőkád, autogeiser használt, de kifogástalan állapotban olcsón eladó. Szent Anna u. 8. sz.
Csodálatos a világ 26 évi vakság után. Huszonhat évig volt vak Mrs. Thomas Nayba Green Bay, Wisconsinban, az Egyesült Államokban lakó asszony. Dr. M. R. Fuller nevű orvos operációt végzett rajta s most teljesen jól lát. El lehet képzelni az asszony csodálkozását a megváltozott világ láttára. Mikor ő elvesztette szemvilágát, két leánya még kicsi volt, most már azok is anyák. De a legnagyobb csodálkozást a mozi váltotta ki belőle, nem győzte eléggé csodálni, amikor először vitték moziba.

Debrecen sz. kir. város Polgármestere.
901-1934. VI.

HIRDETMÉNY

A 16.086-1899. B. M. számú körrendelet alapján közhírré teszem, hogy a Vámospercsi Vadásztársulat Vámospercs község határában fekvő vadászterületén a ragadozó és kártékony állatoknak méreggel való pusztíthatására kért engedélyt.

Felhívom az érdekelt szomszéd birtokosokat, hogy amennyiben e mérgezés ellen kifogásuk van, észrevételeiket 8 nap alatt Vámospercs község előjáróságánál előszóval, vagy írásban tegyék meg.

Debrecen, 1934. január 16.
Polgármester.

•SZÍNHÁZ•MOZI• •HANGVERSENY•

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZERDA este 8 óraker: Uzen a Hargita. (B. bérlet.)

CSÜTÖRTÖK este 8 óraker: Csipetke. PÉNTEK este 8 óraker: Uzen a Hargita. (C. bérlet.)

UZEN A HARGITA

Kedd este „Uzen a Hargita” című irredenta drámát mutatta be a Csokonai-színház.

Nem jobb és nem rosszabb ez a darab, mint amilyeneket ebben a műfajban eddig láttunk. Vannak hatásos jelenetei, melyek könnyeket csalnak a nézők szemébe — de a cselekmény nem mindig logikus. Az előadás sokkal jobb, mint a darab. Vitéz Jakabffy rendező keze fogta össze az együttest.

Kardoss Géza székely kerülője remek alakítás. Thuróczy református lelkésze, Bende román főhadnagya, Solyom magyar ügyvédje, Bihary tábornoka, Hódy rabbija, Kormos újságírója jók voltak. Halassy Mariska, Jaczkó Cia, Szende Mária, Fáskerthy Mária birkóztak sikerrel a női szerepekben. A kis szereplők, Bányáival az élén, szintén dícséretet érdemelnek.

A bemutatón megjelent közönség sokat tapsolta a szereplőket.

MOZI

CSÓKOK KOLDUSA

A film lehetőségei egyszerre követelik a rendezőt a fantázia bőségét és a reális életlátást. Ez a két szükségesség ahhoz, hogy a film elejétől végig élvezetes, érdeklődést keltő legyen, amelyben nincsenek unalmas pauszák, üres átmenetek. A „Csókok koldusa”, amelyet kedden este mutatott be a Vígyszínház-mozi, ilyen tökéletes film. A jelenetek rö-

videk, minden pillanatban változnak, egyetlen hiábavaló perc nem telik el. A film meséje remekül fejt ki a nagy férfi árnyékában élő kis „nőcske”, a csókok koldusának sorsát, amikor a darab végén kiderül, hogy a nagy férfi egészen gyáva, kis ember volt, a nőcske pedig igazi ember-asszony. Egészen életizű, megrázó mese. A főszerepekben Barbara Stanwyck és Adolphe Menjou remekelnek.

A LEGJOBB HIRDETESI
ORGANUM A DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁG.

MA, SZERDÁN DÉLUTAN ZÓNA HELYÁRAKKAL
Közkívánatra! Közkívánatra!

Ember a hid alatt

SZERDÁN ESTE KARDOSS GÉZA felléptével

Üzen a Hargita

a székely nép szenvedése.

CSÜTÖRTÖK DÉLUTAN ZÓNA helyárrakkal

TÖBB MINT SZERELEM

CSÜTÖRTÖK ESTE KARDOSS GÉZA felléptével:

CSIPETKE

SZOMBATON:

KÉT KICSIKE SZOBA

operettújdonosság.

A POLIP

BÜNYÜGYI REGÉNY A KÉMEK VILÁGÁBÓL

Írta: Stephen William White — Vécsey Leo fordítása

(3)

E szavakra az idegen detektív — úgy látszott — most már végleg megbolondult. Föl és alá száguldott a szobában, toporzékolott, majd izgatottan hadonászva, félhangosan vitatkozott önmagával. Egyszerre odaugrott a hullához, figyelmesen megnézte a körömet, a csuklót és a cipőt, lázasan kutatott a szénrakásban, aztán folytatta végnélküli loholását.

A kis előszoba közben teljesen kiürült, a megérkezett rendőrörszemek kituskoltak belőle mindenkit. A rendőrtisztviselők is befejezték munkájukat és készülődtek eltávozni. Az idegen akkor hozzájuk lépett és nem törődve fagyos és tartózkodó viselkedésükkel, feltűnő udvariassággal és nyugalommal — mintha kicserélték volna — megszólalt:

— Uraim, mielőtt eltávoznak, egy-néhány adattal bátor vagyok kiegészíteni minden bizonnyal értékes megállapításait. Megfigyeléseim a következők: A hulla egy 38-40 év körüli, erős termetű úriember holtteste. Természetes módon halt meg, gyilkosságról szó sincsen, ezt különben a boncolás igazolni fogja. Mégis, valami titok lappang a halála körül. Ez a holttest összefüggésben áll valami bűncselekménnyel, ami ügyes és jól szervezett banda — főképp igen óvatos és körültekintő emberek — vállalkozása. A hullát halála után öl-

töztették fel; ruhátlanul érte a halál, de nem az ágyban.

Azt, hogy ide miképpen került a holttest, egyelőre nem tudom megfejtani. Az ajtómon nem hozhatták be, mert azon — mint méltóztatik látni — biztosító kulcs van. Ez az eset különben is tulgyszerű és nem valószínű! Csak a háztetőről lehetséges. Le azonban nem dobták, mert akkor zuzodások nyomaira akadnánk és kötélen, vagy másképpen sem eresztheték le, mert akkor egészen más a fekvés... A hullát a legnagyobb óvatossággal, valósággal ráültették a szénrakásra és pedig nem több, mint 20-22 órával ezelőtt...

Az idegen gyors iramban, hadonászva, végigmérte a szobát, aztán ismét megállt a két rendőrtisztviselő előtt.

— Még egy-néhány jelentéktelennek hangzó, de fontos adat. Tessék feljegyezni uraim. — A két detektív akaratlanul is elővette könyvecskéjét. — A férfi úriember, de nem katonatiszt, még kevésbé francia. Jól zongorázott. Nemrégiben érkezett Berlinbe. Legutóljára a Nollendorf-tér és Wittenberg-tér között látták a Westen... Várjunk csak, mi van még?... Hja igen! Nagyon szereti az almát és a legutóbbi napokban izgalmas lelki élményeken ment át... A többi nem lényeges!

Müller és Perrin nem tikolt hi-

ttelkenkedéssel és gúnyval hallgatták az idegen detektív előadását, bár szem-melléhatóan nyugtalanította őket, amit hallottak.

— Nem magyarázná meg, kolléga úr — kezdte Müller, amint szóhoz jutott, — honnan veszi a bátorságot, hogy annyi meggyőződéssel állítsa ezeket a kétségkívül érdekes dolgokat, amelyek minden bizonnyal csak feltevések, sőt — meglehetősen mérész feltevések.

Az idegen türelmetlen és ideges mozdulatot tett:

— Én sohasem csalódom a feltevéseimben... Az én megállapításaim mindig két-három összefüggő tény, illetve következtetés logikus egybevetéséből keletkeznek és megdöbbenően találóak, majdnem bizonyosságok. Sok éves tapasztalataimból pompás ösztön fejlődött ki, amely — mondhatnám — azonnal megérzi, ha egy kapcsolat, vagy következtetés nem hajszálynira pontos... Azonfelül van némi tanultságom és gyakorlatom is. A mérgezési tünetekkel, az erőszakos halál apró, jelentéktelennek látszó jeleivel jobban tisztában vagyok, mint a legkörülmönfontabb törvényszéki szakértő. Esztendőket töltöttem el az újjak és cipőtalpak boncolult titkainak tanulmányozásával.

— Jó, jó — aggályoskodott Müller — ezt tudjuk mind, mert hiszen olvasunk ujságot és sokat csodálunk Cardon kártárs gyors felismerő képességét... De mégis szeretném tudni, honnan vette ezt a ruhátlan meghalást... vagy éppen az utolsó nap izgalmaikat?

Az idegen igyekezett minden erejével nyugodt maradni, bár fojtott és rekedt hangján minduntalan áttü-

zött az indulat és bosszúság:

— Megmagyarázom! Több tény állítok egymás mellé. Az egyenruha nem illik rá a holttestre, azt mindnyájan láthatják. A nyakát be sem lehet gombolni, az ujjá rövid. Azonkívül az epauletteket be sem tudta kapcsolni szabályosan az illettő. A nadrág sem illik a holttestre; így fekvő állapotban még csak megjárja, de ha felállna, akkor első pillanatban szembetűnne. És így tovább... Itt vannak a bőrfelület elváltozásai. Ez megint csak az én szakmámba vág. Ehhez szakértő vagyok...

— A többi megállapítás is körülbelül így született meg — folytatta nyugodtabban az emberke a legegyszerűbb és legkézenfekvőbb tények elismerem, kissé merész, de végül mégis igazolható egybevetése alapján. Ilyen tények: Az éjszaka esett az eső. A szénrakás még most is nedves, viszont az egyenruhát egyetlen esőcsepp sem érte. Ennek huszhuszonkét órája. A férfi ápolót és gondozót uri ujjairól kétségtelenül meg tudom állapítani a zongoragyakorlást. Arcvonásából és alakjából a német származást. Egyik vállán a katonai hátizsák egész életére feltörte a bőrfelületet. Ilyen féloldalas hátizsákot csak német katonák viselnek, ott is csak a legénységi állományhoz tartozók, a tiszték nem... Azt, hogy az almát nagyon szerette, elülső fogairól tudom megállapítani pontosan; az izgalmas lelki élmények mellett pedig bizonyít, hogy ez a szerencsétlen ember négy nap óta alig aludt valamit... És így tovább, a végtelenségig folytathatnám a fel sem sorolható apró jelket, amelyek megdönthetetlenül igazolják tetteimet.

(Folytatjuk.)

